

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/50/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6922010356
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6922010356.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Ing. Miroslava Mandáka a Mgr. Ivany Datlovej, na verejnom zasadnutí dňa 07. augusta 2024 v trestnej veci obžalovaného A. B. za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 25.04.2024, sp. zn. 4T/45/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu.

Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., D. E. F., naposledy trvalým pobytom G. XXX, H., okres I., J. na neznámom mieste,

u z n á v a z a v i n n é h o

z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák.,

pretože

od 03.01.2020 do 04.07.2022 v K. a na všetkých iných miestach, kde sa zdržiaval, vôbec neprispieval na výživu dcéry mal. J., hoci takáto povinnosť mu vyplýva z § 62 ods. 3 a nasl. Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. a zo zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, ktorej výška mu bola určená rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 02.12.2019, sp. zn. 11P/73/2019-24, právoplatným dňa 02.01.2020 a vykonateľným dňa 18.12.2019, a to na 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa mesačne, vždy do 25-teho dňa mesiaca vopred, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku, do rúk matky dieťaťa L. M., nar. XX.XX.XXXX v K., trvalým bydliskom K., N. X. XXXX XXX, O. F. I., prechodne bytom K., P. XXX/XX, O. F. I., čo predstavovalo od 03.01.2020 do 30.06.2020 sumu vo výške po 28,78 € mesačne, od 01.07.2020 do 30.06.2021 sumu vo výške po 29,42 € mesačne a od 01.07.2021 až do 04.07.2022 sumu vo výške po 29,87 € mesačne, aj napriek tomu, že v uvedenom období na území Slovenskej republiky pracoval a nepoberal žiadne sociálne dávky od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Holíč, čím mu vznikol za uvedené obdobie na výživnom celkový dlh 824,48 €, t e d a

najmenej dva mesiace v období dvoch rokov neplnil úmyselne zákonnú povinnosť vyživovať iného a uvedený čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas.

Za to sa o d s u d z u j e

podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok.
Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá.
Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. obžalovanému určuje skúšobnú dobu 1 (jeden) rok.

Podľa § 50 ods. 2 Tr. zák. obžalovanému ukladá povinnosť zaplatiť v skúšobnej dobe podľa svojich schopností a možností do rúk matky maloletej J. L. Q., nar. XX.XX.XXXX v K., J. B. K., X. M. E. XXX, zameškané výživné v sume 824,48 €.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. účinného od 01.01.2020, s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., na tom skutkovom základe, že od 03.01.2020 do 29.05.2023 v Hnúšti, okres Rimavská Sobota v Slovenskej republike a všade inde, kde sa zdržiaval si neplnil vôbec svoju vyživovaciu povinnosť, ktorá mu vyplýva z § 62 ods. 3 a nasl. Zákona o rodine číslo 36/2005 Zbierky zákonov, ktorá mu vyplýva zo Zákona číslo 601/2003 Zbierky zákonov o životnom minime a ktorá mu bola uložená rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 11P/73/2019-24 z 02.12.2019, právoplatným 02.01.2020 a vykonateľným dňa 18.12.2019 a to prispievať výživným na svoju dcéru mal. J. B., nar. XX.XX.XXXX v I., sumou vo výške po 30 % zo sumy životného minima na nepnoleté, nezaopatrované dieťa mesačne, vždy do 25-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku, do rúk matky dieťaťa L. M., nar. XX.XX.XXXX v K., trvalým bydliskom K., N. X. XXXX XXX, O. F. I., prechodne bytom K., P. XXX/XX, O. F. I., čo predstavovalo od 03.01.2020 do 30.06.2020 sumu vo výške po 28,78 € mesačne, od 01.07.2020 do 30.06.2021 sumu vo výške po 29,42 € mesačne a od 01.07.2021 až doposiaľ sumu vo výške po 29,87 € mesačne, aj napriek tomu, že za uvedené obdobie na území Slovenskej republiky pracoval ako hrobár a nepoberal žiadne štátne dávky od príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Holíč, čím mu vznikol na bežnom zameškanom výživnom za uvedené obdobie do 29.05.2023 celkový dlh pre matku dieťaťa L. M. vo výške 1 177,69 €.

Za to mu bol uložený podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., s prihliadnutím na § 38 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. bol obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienične odložený.

Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. bola obžalovanému určená skúšobná doba v trvaní 12 mesiacov.

Podľa § 50 ods. 2 Tr. zák. bola obžalovanému uložená povinnosť zaplatiť v skúšobnej dobe podľa svojich schopností a možností pre matku dieťaťa L. M., nar. XX.XX.XXXX v K., trvale bytom K., X. XXXX XXX, prechodne bytom K., P. XXX/XX, O. F. I., zameškané výživné vo výške 1.177,69 Eur.

Proti tomuto rozsudku podala za obžalovaného odvolanie jeho obhajkyňa priamo na hlavnom pojednávaní, ktoré odôvodnila písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 14.06.2024, a to proti výrokom o vine a treste. Najprv poukázala na výrovkovú časť napadnutého rozsudku, pričom opravný prostriedok podala z toho dôvodu, aby obžalovanému prípadne umožnila naplniť ustanovenie o účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. a) Tr. zák., ktorého použitie by viedlo následne k jeho oslobodeniu podľa § 285 písm. f) Tr. por., ak by vyrovnal zameškané výživné v celkovej sume 1 177,69 eur.

Vzhľadom k tomu navrhla, aby krajský súd podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol vo veci sám tak, že zmení rozhodnutie okresného súdu v súlade s jej odvolacím návrhom.

Na verejnom zasadnutí prokurátor krajskej prokuratúry navrhol odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné.

Obhajkyňa ponechala rozhodnutie na úvahe súdu.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací zistil, že odvolanie podal obžalovaný ako oprávnená osoba v zákonnej lehote, a to proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne preskúmal v intenciách § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov o vine a o treste, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, by prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., čo však zistené nebolo.

Po uvedenom procesnom postupe dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného bolo podané čiastočne dôvodne, i keď z iných dôvodov oproti tým, ktorými argumentoval.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 ods. 1 Tr. por. odvolací súd totiž zistil podstatnú chybu konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzalo, pretože bolo porušené ustanovenie, ktorým sa má zabezpečiť právo obhajoby, zároveň sa súd prvého stupňa dopustil chýb v napadnutých výrokoch rozsudku, a to pre neúplnosť skutkových zistení, ako aj preto, že sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, v dôsledku čoho vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení. Vzhľadom k tomu krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a vo veci podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol rozsudkom sám, keďže na správne ustálenie skutkového stavu nebolo potrebné doplnenie dokazovania.

Krajský súd najprv zdôrazňuje, že trestné konanie na súde prvého stupňa, ako aj pred odvolacím súdom sa voči obžalovanému vykonalo ako proti ušlému podľa § 358 a nasl. Tr. por na základe opatrenia samosudcu okresného súdu. Okrem toho pripomína, že v tejto trestnej veci už prvýkrát rozhodoval uznesením zo dňa 20.09.2023, sp. zn. 3To/80/2023, ktorým prvý rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 04.05.2023, sp. zn. 4T/45/2022 podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. zrušil v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. mu vec vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal.

Odvolací súd konštatuje, že pokiaľ ide o chyby konania, ktoré predchádzali prvému rozsudku okresného súdu a boli primárnym dôvodom na jeho zrušenie, tieto na hlavnom pojednávaní prvostupňový súd odstránil, keďže prečítal výpoveď obžalovaného z prípravného konania, zároveň vypočul svedkyňu L. M., J. Q. a prečítal aj aktuálny odpis z registra trestov na obžalovaného.

Na druhej strane okresný súd čiastočne pochybil pri ustálení skutkového stavu, nakoľko mu síce krajský súd v predchádzajúcom uznesení vytkol, že mal aktualizovať dlh obžalovaného ku dňu svojho prvého rozhodnutia, t.j. ku dňu 04.05.2023, keďže tento najprv ustálil, že išlo o obdobie odo dňa 30.01.2020 len do dňa 04.07.2022, čomu zodpovedala výška zameškaného výživného v sume 824,48 eur, avšak zároveň výslovne uviedol, že okresný súd uvedené pochybenie nebude môcť v druhom rozsudku napraviť, nakoľko proti prvému rozsudku podal odvolanie výlučne obžalovaný a takáto zmena by bola v jeho neprospech, čo by bolo v rozpore so zásadou zákazu „reformatio in peius“, a preto by bol takýto postup nezákonný (viď stranu č. 3, predposledný odsek predchádzajúceho zrušujúceho uznesenia krajského súdu).

Krajský súd zo znenia skutkovej vety napadnutého rozsudku okresného súdu (druhého v poradí) zistil, že tento ustálil rozhodné obdobie odo dňa 03.01.2020 do dňa 29.05.2023, kedy došlo k osvojeniu maloletej J. iným mužom a súčasne určil celkovú výšku zameškaného výživného na sumu 1 177,69 eur. Ako už bolo vyššie uvedené, takýto postup bol v rozpore so zákonom, nakoľko rozšírením obdobia a zvýšením dlžnej sumy zameškaného výživného došlo v tomto smere k zmene oproti prvému rozsudku v neprospech obžalovaného, čo bolo neprípustné, pretože došlo k porušeniu vyššie uvedenej zásady.

Za takejto dôkaznej situácie a na to nadväzujúceho právneho stavu odvolací súd napadnutý rozsudok musel v celom rozsahu zrušiť a rozhodnúť sám tak, aby rozhodné obdobie, ako aj celkovú výšku zameškaného výživného upravil v zhode s prvým rozsudkom, t.j. na obdobie odo dňa 03.01.2020 do dňa 04.07.2022 a celkový dlh na výživnom na sumu 824,48 eur, teda tak, aby nedošlo k porušeniu zásady zákazu „reformatio in peius“.

Takáto zmena skutkovej vety však nemala vplyv na právnu kvalifikáciu skutku ako takého a preto druhostupňový súd uznal obžalovaného za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., nakoľko najmenej dva mesiace v období dvoch rokov neplnil úmyselne zákonnú povinnosť vyživovať iného a uvedený čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas.

Pokiaľ ide o výrok o treste, už okresný súd správne u obžalovaného nezistil žiadnu poľahčujúcu okolnosť ani priťažujúcu okolnosť. Nakoľko bol ich pomer ustálený na 0 : 0, nedošlo k zmene hraníc zákonom ustanovenej trestnej sadzby a preto bolo možné obžalovanému uložiť podľa § 207 ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody na jeden až päť rokov, pričom krajský súd poznamenáva, že v danom prípade by nebolo použitie neskoršieho Trestného zákona v znení účinnom od 06.08.2024 pre obžalovaného priaznivejšie.

Pokiaľ ide o hodnotenie jeho osoby poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku na strane č. 4. Z hľadiska zavinenia obžalovaný konal minimálne v tzv. nepriamom úmysle.

Krajský súd vzhľadom na všetky rozhodujúce skutočnosti a okolnosti, vrátane spôsobu spáchania činu a jeho následku, zavinenia a pohnútky obžalovaného, taktiež jeho osoby, ako aj pomerov a možnosti nápravy, mu uložil rovnaký trest odňatia slobody ako okresný súd, a to na dolnej hranici trestnej sadzby vo výmere jeden rok. Keďže boli splnené všetky podmienky vyplývajúce z ust. § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák., obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil a zároveň mu určil podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. skúšobnú dobu jeden rok. Súčasne podľa § 50 ods. 2 Tr. zák. obžalovanému uložil v rámci povolenia podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody povinnosť zaplatiť v skúšobnej dobe podľa svojich schopností a možností do rúk matky maloletej J. L. Q. zameškané výživné v sume 824,48 eur. Nakoľko sa vykonalo konanie voči obžalovanému ako proti ušlému, nebolo mu možné uložiť niektorý z miernejších, alternatívnych druhov trestu ako napr. peňažný trest alebo trest povinnej práce, keďže by nemohlo dôjsť k ich výkonu, navyiac neuloženie týchto trestov odôvodňovalo aj predchádzajúce nevykonanie trestu povinnej práce obžalovaným a povaha stíhanej trestnej činnosti.

Uloženie trestu odňatia slobody danej výmery s podmiennečným odkladom jeho výkonu na určenú skúšobnú dobu za súčasného uloženia predtým uvedenej povinnosti zabezpečí v danom prípade v dostatočnej miere dosiahnutie účelu trestu, a zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, pričom takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám, vyplývajúcim z ust. § 34 ods. 1, 4 Tr. zák., a súčasne i z ďalších ustanovení, ktoré upravujú zásady ukladania trestov.

Krajský súd ako súd odvolací, po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutých výrokov o vine a o treste, z vyššie uvedených dôvodov o odvolaní obžalovaného, považujúc ho za čiastočne dôvodné, rozhodol sám tak ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.